

31 Na 13-11-2015: jezelf cadeau doen

Hij reed gewoon zijn hart achterna. In de nacht na de verschrikkelijke terroristische aanslagen in Parijs – op die avond van vrijdag 13 november 2015 – tweet Davide Martello: “*Sorry Konstanz, ich kann heute nicht, ich muss nach Paris!*” Met zijn auto neemt hij heel wat mee: een aanhangwagen, vleugel en fiets. In Parijs laadt hij zijn vleugel uit, koppelt die aan zijn fiets en zo rijdt hij tot voor het theater *Le Bataclan*. Daar speelt hij het lied *Imagine* van John Lennon¹. Rouwende Parijzenaren vinden troost rondom de Duitser. Als je in rouw door muziek met elkaar verbonden bent, verdwijnt de pijn niet, maar vind je wel troost en word je weerbaarder!

“Dit was één van de bijzonderste momenten in mijn leven. Ik moet nu even rusten en reflecteren over wat er in deze korte tijd gebeurde,” vertelt hij nadien.

Al eerder kalmeerde de 34-jarige Duitser met zijn piano-spel betogers én oproerpolitie in Istanboel. In Duitsland kreeg hij Pegida-nationalisten stil. In Kiev stopten revolutionairen spontaan met het in brand steken van autobanden.

Hij was kapper in Konstanz maar volgde ook een muziekopleiding. Op enig moment koopt hij een oude vleugel, bouwt er een elektronisch klavier in en een krachtige versterker. Sinds 2011 leeft hij van donaties en de verkoop van zijn cd.

“Ik hoop een inspiratie te zijn voor anderen. Ik wil laten zien dat ieder op zijn eigen manier kan bouwen aan een wereld zonder geweld. Met vrijwilligerswerk in een gaarkeuken, door je aan te sluiten bij een boekenclub of mee te doen met een spelletje backgammon. *Het idee is dat mensen*

zichzelf aan anderen cadeau doen. Ik doe dat via mijn piano. Mijn instrument van vrede."

Is Marcello naïef? Je zegt het maar. Heb je weet van wat de moed en kracht van een enkeling kan betekenen in een wereld waarin chaos en toeval toeslaan? Die verdwijnen daardoor niet, daarvoor is veel meer nodig. Maar we kunnen juist *dán* niet zonder een gebaar dat ons overeind houdt, troost en weerbaar maakt. Zo is het in elk geval mij in mijn leven vergaan.

Ook de beroemde Ierse rockband U2 – die wij vroeger thuis of in de auto tijdens vakanties menigmaal beluisterden omdat Robert en Martijn die muziek erg mooi vonden – zou die zaterdag na de aanslagen in Parijs optreden. Dat mocht niet van de autoriteiten; logisch! Ze legden die dag bloemen bij *Le Bataclan*, zo meldt het nieuws.

Legden ze alleen maar bloemen? Wat zou het voor veel Parijzenaren fantastisch zijn geweest als ook U2 daar bij *Le Bataclan* had gespeeld. Hun lied uit de film *Mandela* bijvoorbeeld, met de woorden: *de zee gooit stenen tegen elkaar, maar tijd geeft ons gepolijste stenen.*

Hadden ze op dat moment geen muzikale boodschap, geen troost zoals Martello? Konden zij zichzelf niet cadeau doen? Mocht dat commercieel niet? Ja, tijdens een betaald optreden, later in Belfast, gaven ze blijk van hun betrokkenheid. Maar toch...

Sinds ik in 1972(!) het indrukwekkende boek *Strategie van de cultuur* van Van Peursen² las, heeft vooral één gedachtegang daaruit mijn denken en doen beïnvloed. Een ook juist nu zeer actuele gedachtegang. Dat heb je soms met waardevolle gedachtegangen, die houden hun betekenis! Van Peursen toont aan en legt uit hoe het gedrag van een enkeling via het *trekkermechanisme*³ in een cultuur tot een groot effect kan leiden (een in deze context vervelend woord, maar zo heet het in de natuurkunde). Dat effect vloeit niet vanzelfsprekend of dwingend voort uit de actie van die persoon, maar die actie kan wel aanleiding zijn voor een effect met heel grote gevolgen. Het gedrag van Davide Martello leidde tot zo'n effect in Kiev, in Berlijn, in Istanboel; kijk wat er gebeurde na zijn optreden, in Parijs en de (sociale) media.

- 1930, 12 maart – [Mohandas Karamchand Gandhi](#) begint aan de beroemde 400 kilometer lange *Zoutmars* naar de Indische Oceaan. Steeds meer mensen volgen hem. Lord Irwin besluit namens de Engelse regering dan voor het eerst direct met Gandhi te onderhandelen.
- 1963, 28 augustus – De woorden *I have a dream* van [Martin Luther King](#) bekronen zijn *March on Washington for jobs en freedom*. Het is de opmars tot de ondertekening van de 'Voting Rights Bill' door president Johnson (1965). Daarmee worden de meeste eisen voor gelijke burgerrechten ingewilligd.
- 2010, 17 december – De zelfverbranding van de Tunesische straatverkoper [Mohammed Bouazizi](#) leidt tot grote protesten die in zijn woonplaats beginnen. Ze resulteren in het aftreden van president Ben Ali. Dit zorgt voor een kettingreactie van onrust in veel landen in het Midden-Oosten.

Wij hoeven niet zulke grootse acties te ondernemen om – misschien onverwacht – voor anderen betekenis te hebben in hun houding en gedrag. We behoeven alleen maar onszelf aan anderen cadeau te doen. Een liefdevolle betrokkenheid, een attent gebaar, een lied, een gedicht dat troost. De schooljuf die je je leven lang blijft herinneren omdat ze bij jou en andere kinderen iets teweegbracht; de steen die jij hebt verlegd in de rivier. Het kan echt als we de moed hebben ons hart te volgen.

We zijn daarmee niet bevrijd van de terreur en van onze angst daarvoor. Maar juist in tijden van catastrofes kunnen we elkaar helpen door onszelf cadeau te doen.

Zoals Davide Martello deed – die dromer, weet je wel. Hij rijdt – die nacht na de terreuraanslagen – bijna 700 kilometer. Alleen maar om *Imagine* te spelen voor het theater *Le Bataclan* in Parijs – 14 november 2015.

*You may say I'm a dreamer
But I'm not the only one
I hope some day you'll join us
And the world will be as one*

(Uit: *Imagine* – John Lennon)

3-12-2015

¹ Kijk en luister, Davide Martello speelt *Imagine* in Parijs

² Prof. dr. C.A. van Peursen, *Strategie van de cultuur – een beeld van de veranderingen in de hedendaagse denk- en leefwereld*, 1970. Het is nu in vereenvoudigde vorm te koop en heet dan *Cultuur in stroomversnelling*, Nu 13^e druk en ook in veel talen vertaald. Nog steeds een 'must' voor wie probeert te begrijpen hoe veranderingen in een cultuur zich volttrekken!

³ Het trekkermechanisme: als je de trekker van een geweer overhaalt, gebeurt er niets. Er gebeurt pas wat als er een ander 'regelsysteem' aanwezig is en daardoor in werking wordt gezet: een kogel met kruit en een slaghoedje. In culturen kan het trekkermechanisme op dezelfde manier werken.